

Raadslid en Open Overheid

Guido Enthoven, 20 januari 2018

'Information is the Currency of Democracy'

(Thomas Jefferson)

Open Overheid, waartoe?

- Democratie, transparantie
- Economie, nieuwe toepassingen
- Kwaliteit, prestaties overheid

Transparency, it's in the air...

- Open Government Partnership
- Open Overheid
- Nieuwe Wob, Wet open overheid
- Open data
- Open Grootboek Algemene Rekenkamer
- Open spending, gemeenten

Open Overheid is een koepelbegrip.

1 . Open informeren

2 . Open besluiten

Open informeren

- Open Data
- Open spending
- Actieve openbaarmaking categorieën overheidsinformatie
- Open raadsinformatie

Open besluiten

- Open aanpak / open planproces
- Burgerbegroting
- Bezuinigingsdialoog
- Open contact

Beste praktijken

- Omgevingsalerts, bel en herstel apps, Den Haag, Nijmegen
- Utrecht datagedreven sturing, parkeren, veiligheid, verkeerslichten
- Breda begroot
- Waarstaatjegemeente.nl
- Open spending

OPEN SPENDING IN EEN TRACTE SYSTEEMWERELD (MACRO)

Open spending?

Open spending of budgetmonitoring is een manier om de abstracte getallen van de gemeentebegroting te vertalen naar herkenbare cijfers op wijk- en buurtniveau. Burgers kunnen zo mee doen met de gemeente. De raad kan deze denkracht van burgers inzetten voor hun controlerende rol. Meer informatie: www.budgetmonitoring.nl en elders in dit blad.

Hoezo OPEN spending? Ik begrijp hier niets van...

€ 103,439

Wonen

€ 747,869

Ruimtelijke ordening

Dit zegt me niets: alleen maar abstracte getallen!

€ 165,959

Openbaar vervoer

€ 192,000

Maatschappelijke participatie

Waar gaat dit over?

€ 312,968

Bestuurlijke samenwerking

€ 197,529

Heel maken v/d stad

€ 289,473

Leer- en schoolprestaties

€ 212,809

Sport & Recreatie

OPEN SPENDING IN EEN CONCRETE LEEFWERELD (MICRO)

Er moet bezuinigd worden. Die bestroting kan heus nog wel een paar jaar mee. Niet doen dus.

Bestroting Stationsstraat
€ 10.000

De Stationsstraat kan veiliger. Ik bel de gemeente met mijn idee.

Ik kan wel taalles geven in mijn vrije tijd.

Bijdrage achterstandsleerlingen St. Jozefschool

€ 12.000

Dat kan ik goedkoper!

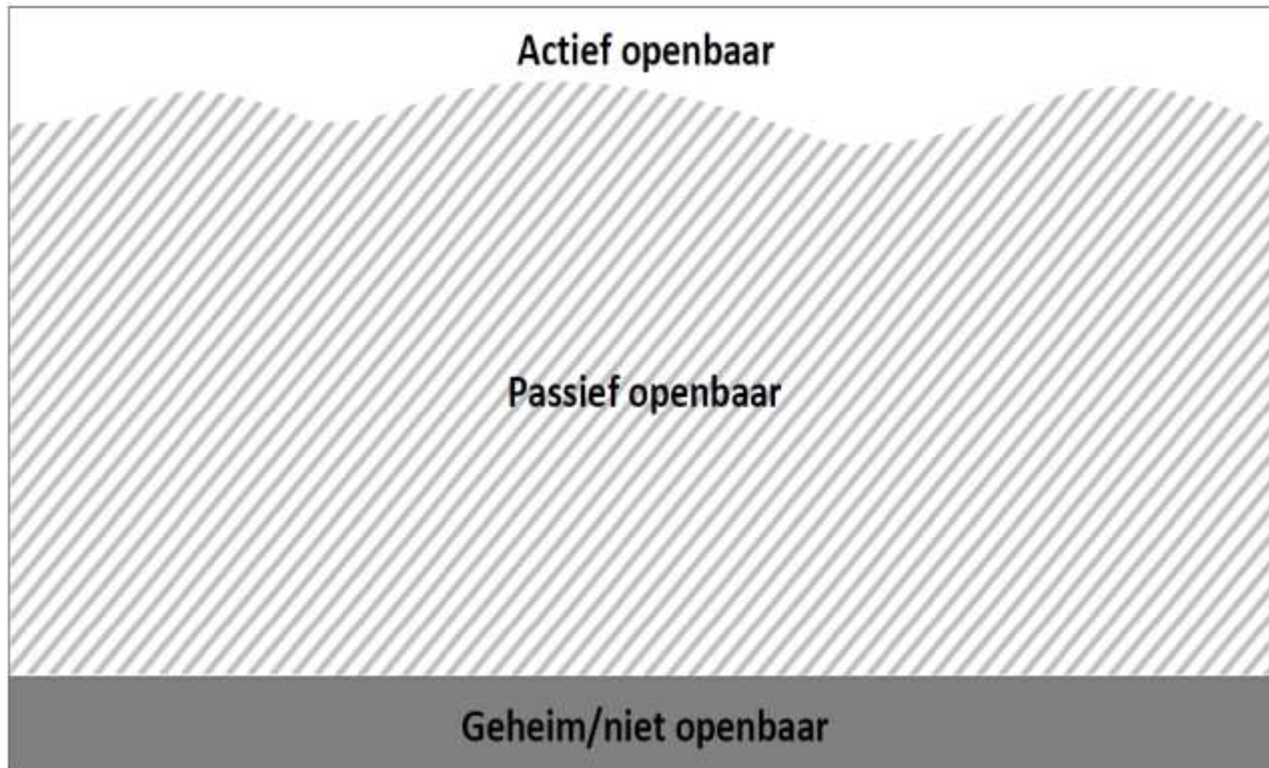
Beheer Sportpark de Waterjuffer

€ 40.000

Mijn zoon kan hierdoor wel naar voetbal

,929

Rijksoverheid.nl

Categorieën

- 1 . Jaarplannen
- 2 . Onderzoeksrapporten
- 3 . Beleidsevaluaties
- 4 . Inspectierapporten
- 5 . Inkoopinformatie

Categorieën

- 6 . Subsidie informatie
- 7 . Agenda Ministerraad/GS/B&W
- 8 . Besluitenlijst Ministerraad/GS/B&W
- 9 . Vergunningen
- 10 . Wob-verzoeken

High Value datasets VNG

- raadsinformatie
- evenementen
- horeca
- afvalcontainers
- parkeren
- meldingen openbare ruimte
- onderwijsdata
- wegwerkzaamheden

Tips voor raadsleden

1 . Aanjagen

Geef het goede voorbeeld. Regel dat de raadsinformatie toegankelijk en herbruikbaar is. Zorg dat bij de start van een beleidsproces ook de openbaarheid goed geregeld is. Gebruik digitale instrumenten bij de dialoog met bewonersgroepen. Wacht niet op het College, maar kom zelf met voorstellen.

Tips voor raadsleden

2 . Controleren

Controleren. Wees alert op de informatiepositie van de raad. Vraag het College om financiële informatie in open en herbruikbare vorm ter beschikking te stellen zodat je als raadslid ook zelf nieuwe dwarsverbanden kunt leggen. Vraag het College om een data-inventarisatie te doen naar beschikbare bestanden.

Tips voor raadsleden

3 . Leren

Leer van beste praktijken van andere gemeenten. Vorm een koplopersgroep om ervaringen uit te wisselen. Vergelijk de prestaties van je gemeente met de kengetallen van andere vergelijkbare gemeenten. Overweeg het instellen van een Informatiecommissaris, evt. afkomstig uit de raad of uit de ambtelijke organisatie.

Hoe vertellen we het de Kamer?

Over de informatierelatie
tussen regering en parlement

*'Information is power because
it's the substance of which decisions are made.'*

(Witherspoon)

Patroon van gebrekkige informatievoorziening

Ojnuiste infromati

Tkrtschtnde infrmtie

Verhullende informatie

misleidende informatie

>selectieve informatie<

OVERDADIGE informatie

‘Wat mij vooral opvalt is de
verpletterende
hoeveelheid **informatie**. Deze
massieve omvang maakt
me achtereenvolgens **woedend**,
machteloos en **neerslachtig**.’

(Schinkelshoek, CDA)

‘De motivatie en toelichting is soms
ineen adembenemend slecht proza
geschreven. Het meandert maar
door en je kunt er geen
touw aan vastknopen.’

(Vendrik, GroenLinks)

“Na heel veel vragen en ellende kreeg de Kamer een **enorm** pakket stukken zonder leeswijzer, zodat je werd **doodgegooid** met informatie. Er was een houding in de trant van “Je wilt informatie? nou jochie, dan krijg je die ook, maar je komt er nooit meer uit.”

(Van Walsem, D66)

‘In beginsel krijgt een Kamerlid alleen die informatie die de **minister ook kwijt wil**.

Je stelt bijvoorbeeld een aantal vragen waarvan vraag 6 **scherp en helder** is en **niet misverstaan** kan worden. En het

antwoord van de regering verwijst naar de vragen 4 tot en met 6 en wordt gegeven in **algemene bewoordingen**.

(Irrgang, SP)

'Selectie van informatie is noodzakelijk,
want noch ministers, noch Kamerleden
kunnen alles lezen
wat er op een
departement
wordt geproduceerd.'

(Van Haersma Buma, CDA)

‘Naarmate een tekst door de ambtelijke piramide omhoog gaat, wordt het antwoord steeds vager gemaakt. Vervolgens wordt er door een afdeling voorlichting nog een zekere blijmoedigheid aan toegevoegd, waardoor een antwoord ontstaat dat globaler is en minder gericht op de vraag van het Kamerlid.’